

Oslo

Oslostandard for SaLTo-samarbeid

Byrådssak 1082/23

Ansvarlig: Byrådsavdeling for arbeid, integrering og sosiale tjenester

Tittel: Oslostandard for SaLTo-samarbeid: Rus- og kriminalitetsforebyggende arbeid overfor ungdom og forebygging av radikalisering, hatkriminalitet og voldelig ekstremisme.

Byrådssak 1082/2023

Foto: Thomas Brun/Oslo kommune/NTB

Innhold

Forord	4
1 Innledning.....	5
2 SaLTo-modellen	5
2.1 Målsettinger og målgruppe for SaLTo-samarbeidet.....	6
2.2 SaLTo handlingsprogram og handlingsplaner.....	7
3 Organisering av SaLTo-arbeidet i Oslo	8
3.1 Styringsnivå	8
3.2 Koordinerende nivå.....	9
3.3 Utøvende nivå	9
3.4 Lokale versus regionale styringsgrupper	10
4 Funksjoner i SaLTo-modellen	11
4.1 SaLTo-koordinator	11
4.2 SaLTo-funksjon for sentrum.....	12
4.3 SaLTo-teamet i Utdanningsetaten	13
4.4 SaLTo-sekretariatet	13
4.5 Politiet.....	14
5 Forebygging av radikalisering, hatkriminalitet og voldelig ekstremisme	15
6 Bakgrunn for Oslostandard for SaLTo-samarbeid.....	16
7 Tilgrensende dokumenter	17
Figur – SaLTo-modellen	19

Oslostandard for SaLTo-arbeidet

Forord

Skal vi lykkes med å forebygge kriminalitet og sikre at Oslo forblir en trygg by, krever det samarbeid. Dette er et arbeid ingen kan gjøre alene, alle gode krefter må jobbe sammen for at barn- og unge i denne byen skal få en trygg oppvekst. Oslostandarden for SaLTo-arbeidet skal bidra til å sikre god kvalitet og samhandling i det rus- og kriminalitetsforebyggende arbeidet i byen vår.

SaLTo-modellen er tuftet på et godt og tett samarbeid mellom Oslo politidistrikt og Oslo kommune. Forebygging av rus og kriminalitet blant barn og unge har siden 2007 vært organisert i SaLTo-modellen. I 2011 ble arbeidet med forebygging av radikalisering, hatkriminalitet og voldelig ekstremisme en del av modellen. Sammen har vi høstet verdifulle erfaringer gjennom disse årene. Vi har et solid kunnskapsgrunnlag som vi skal bygge på i det videre arbeidet. I 2022 gjorde vi en grundig evaluering av samarbeidsmodellen, med en påfølgende byrådssak som gav tydeligere føringer for hvordan det rus- og kriminalitetsforebyggende arbeidet skal struktureres fremover.

Denne Oslostandarden gir klare anbefalinger for organisering av arbeidet. Den tydeliggjør linjene og rollene i samarbeidet. Jeg tror det vil gi oss en enda bedre forutsetninger i forebyggingsarbeidet. God flyt i kommunikasjonen mellom de som arbeider med rus- og kriminalitetsforebygging og forebygging av radikalisering, hatkriminalitet og voldelig ekstremisme er avgjørende for å lykkes. Oppvekstreformen som trådte i kraft i 2022 gir også føringer knyttet til det lokale forebyggende arbeidet og det forebyggende og tverrsektorielle samarbeidet.

SaLTo-samarbeidet er en felles avtale mellom Oslo kommune og Oslo politidistrikt, derfor omtaler den også politiets rolle.

Takk til Velferdsetaten som har utarbeidet utkastet til denne Oslostandarden og til alle engasjerte innspill som har kommet i høringsrunden.

Jeg ønsker dere lykke til med arbeidet – sammen skaper vi et trygt Oslo!

Usman Mushtaq

Byråd for arbeid, integrering og sosiale tjenester

1 Innledning

Oslostandard er et verktøy for kommunens virksomheter som skal sørge for god kvalitet, gode rutiner, strukturer og likeverdige tjenester innenfor et tema/fagområde.

Oslostandard for SaLTo-arbeid handler om organiseringen av det rus- og kriminalitetsforebyggende arbeidet rettet mot unge og arbeidet med forebygging av radikaliserings, hatkriminalitet og voldelig ekstremisme. Den tydeliggjør roller og avklarer linjer i SaLTo-arbeidet. Standarden bidrar til et felles fundament og kunnskapsgrunnlag som bidrar til å sikre at SaLTo-arbeidet kan levere gode og likeverdige tjenester på tvers av bydeler og virksomheter.

Oslostandarden bidrar også til å øke kunnskapen om SaLTo-samarbeidets mål, tydeliggjør og avklarer roller og gir føringer for organisering av SaLTo-sekretariatet, SaLTo-koordinatorenes rolle, oppgaver og plassering, i tillegg til ansvarsområdene for lokale og regionale styringsgrupper.

Oslostandarden tydeliggjør føringer for samarbeidsmodellen og organiseringen av SaLTo-arbeidet. De faglige prioriteringene for arbeidet gjøres i det overordnede handlingsprogrammet for SaLTo-arbeidet og i de lokale og regionale handlingsplanene. De faglige prioriteringene omtales derfor ikke i standarden.

2 SaLTo-modellen

SaLTo-modellen er en desentralisert modell med Oslo kommune og Oslo politidistrikt som hovedaktører. Modellen består av tre nivåer, beskrevet i kapittel tre, og en rekke ulike funksjoner som er beskrevet i kapittel fire.

Med SaLTo-modellen menes samarbeidsstrukturene, mens SaLTo-arbeidet er et videre begrep som omfatter samarbeid og arbeid innenfor modellen for å forebygge rus og kriminalitet blant barn og unge.

I Oslo kommune er det ansatt en SaLTo - koordinator i hver av de 15 bydelene, en for sentrum i Uteseksjonen og det er et SaLTo-team i Utdanningsetaten. SaLTo-teamet i Utdanningsetaten er sentralt plassert i Utdanningsadministrasjonen og sørger for at avtaler, systemer og strukturer ligger på plass slik at skolene selv kan koordinere egne innsatser og inngå samarbeid om koordinering av det lokale arbeidet i bydelene. Politirådet og lokale/regionale styringsgrupper står for den tverrsektorielle styringen. Det byomfattende nettverket, som knytter alle aktørene sammen, drives av SaLTo-sekretariatet som er underlagt Velferdsetaten. De lokale/regionale styringsgruppene rapporterer til Politirådet i Oslo.

SaLTo-modellen følger ordinære styringslinjer i kommunen og politiet. Hoveddelen av arbeidet skjer i bydelene, der SaLTo-koordinator har ansvar for å drive samarbeidet lokalt med bydelens tjenester, skoler og politiet. SaLTo-sekretariatet, lokale SaLTo-koordinatorer, SaLTo-koordinator for sentrum, SaLTo- team i Utdanningsetaten, Barne- og familieetaten og representanter fra Felles enhet for forebygging i Oslo politidistrikt (FF) har fast møtestruktur for å samordne det byomfattende arbeidet.

De overordnede strategiene for SaLTo-samarbeidet er å samordne, vedlikeholde og videreutvikle tverrsektorielt arbeid på områdene rus og kriminalitet. SaLTo-modellen er en samordningsmodell hvor man jobber for en koordinert og helhetlig oppfølging i det rus- og kriminalitetsforebyggende arbeidet.

Anbefalinger:

- ✓ SaLTo-modellen består av flere ulike aktører, i samarbeidet gjøres det en forventningsavklaring mellom disse.
- ✓ Aktørene i SaLTo-samarbeidet, bydel, skole og politi, sørger for at modellen er godt kjent i sin organisasjon.
- ✓ SaLTo-koordinator er pådriver for rus- og kriminalitetsforebyggende innsats lokalt, hvor hoveddelen av arbeidet skjer i samarbeid mellom bydelenes tjenester, skolene og hos politiet.

2.1 Målsettinger og målgruppe for SaLTo-samarbeidet

SaLTo-samarbeidet bidrar med:

- å forebygge barne- og ungdomskriminalitet.
- å forebygge bruk av rusmidler blant barn og unge.
- å forebygge hatkriminalitet, radikalisering og voldelig ekstremisme.
- å koordinere og samordne innsatsene.

Overordnede strategier for arbeidet:

- Samordne og videreutvikle tverrsektorielt arbeid på områdene rus- og kriminalitetsforebygging og forebygging av radikalisering, hatkriminalitet og voldelig ekstremisme.
- Involvere unge, foresatte, frivillige organisasjoner og tjenester aktivt med i det rus- og kriminalitetsforebyggende arbeidet.
- Jobbe for likeverdige tjenester for barn og unge i det rus- og kriminalitetsforebyggende arbeidet.
- Arbeidet er basert på dialog, kunnskap og analyse.

Hovedmålgruppen for arbeidet er ungdom fra 12 til 18 år, med sårbarhet knyttet til rus og kriminalitet. I flere sammenhenger er det nødvendig å utvide alderen på målgruppen til tiltak

også rettet mot yngre barn og unge voksne. Innen forebygging av radikaliserings, hatkriminalitet og voldelig ekstremisme er arbeidet aldersuavhengig. Arbeidet i SaLTo-modellen følger gjeldende lovverk, blant annet om informasjonsdeling. SaLTo-sekretariatet har utarbeidet en egen veileder for god informasjonsflyt.

Anbefalinger:

- ✓ Ledelsen i bydelen og Utdanningsetaten sørger for at SaLTo- arbeidet er godt forankret i virksomhetene. Likeledes sørger ledelsen i politiet for forankring i deres organisasjon.
- ✓ Styringssignaler i SaLTo-samarbeidet følger de ordinære linjestructurene i bydel, Utdanningsetaten og politiet.

2.2 SaLTo handlingsprogram og handlingsplaner

Politirådet i Oslo godkjenner et overordnet handlingsprogram for arbeidet. Handlingsprogrammet gir føringer for de viktigste overordnede satsingene.

I tillegg utarbeides det lokale eller regionale handlingsplaner tilpasset lokale utfordringer, og basert på det overordnede handlingsprogrammet. Bydel, skole og politi er likeverdige parter i disse planene og SaLTo-koordinatorene i bydelene legger til rette for en felles prosess. De lokale/regionale handlingsplanene inneholder konkrete rus- og kriminalitetsforebyggende tiltak. Handlingsplanene godkjennes av de lokale/regionale styringsgruppene.

SaLTo-arbeidet er en del av det ordinære arbeidet lokalt og sees i sammenheng med øvrige planverk og som tangerer SaLTo sitt ansvarsområde. Dette kan eksempelvis være områdesatsningene og strategiske planer i kommunen og politiet.

Brukererfaringer er viktig ved utarbeidelse av lokale handlingsplaner og tiltak. Lokale ungdomsråd, erfaringskonsulenter med mer, kan være relevante å involvere i arbeidet. Å finne gode metoder for å involvere målgruppen for SaLTo-arbeidet er viktig for å utforme gode tiltak. Mange bydeler har erfaringer fra ulike metoder og bydelene oppfordres til å bruke hverandres erfaringer.

Anbefalinger:

- ✓ SaLTo handlingsprogram gir overordnede føringer over de viktigste satsingene. Satsingene tilpasses lokale forhold, og bydel, skole og politiet utarbeider lokale eller regionale handlingsplaner i samarbeid.
- ✓ Bydelene, politiet, Utdanningsetaten og skolene har oversikt over planer og satsinger som tangerer SaLTo-arbeidet og se disse i sammenheng.

3 Organisering av SaLTo-arbeidet i Oslo

SaLTo-samarbeidet er organisert i tre nivåer. Hensikten er å samordne og sikre et effektivt, forpliktende og koordinert samarbeid i det rus- og kriminalitetsforebyggende arbeidet på tvers av fag, etater og sektorer. Denne strukturen finnes både sentralt og lokalt. SaLTo-arbeidet følger de ordinære styringslinjene i kommunen og politiet. Det er styringsgrupper, koordineringsgrupper og samarbeidsstrukturer for det utøvende nivået. Deltakerne i de ulike nivåene har mandat til å ta beslutninger på det nivået de deltar.

De tre nivåene er:

1. Styringsnivå – består av ledernivået fra bydel, Utdanningsetaten og politiet.
2. Koordinerende nivå – består av virksomhets-/avdelings-/enhetsledere/rektorer i kommunen og politiet.
3. Utvøende nivå – arbeidet direkte med barn og unge i SaLTo-nettverket i bydelene, skolene og hos politiet. Samarbeidsaktører fra sivilsamfunnet involveres der det er relevant.

Det er etablert byomfattende, regionale og lokale samarbeidsstrukturer for det rus- og kriminalitetsforebyggende arbeidet i Oslo.

Anbefalinger:

- ✓ Bydelene, Utdanningsetaten, skolene og politiet deltar i de ulike nivåene.
- ✓ SaLTo-koordinatorene fungerer som bindeledd mellom de ulike nivåene. Blant annet er SaLTo-koordinator sekretær for styringsgruppen og koordineringsgruppen.
- ✓ Det er et tydelig mandat og dagsorden for møter på de ulike nivåene.

3.1 Styringsnivå

Det styrende nivået har ansvar for samlet innsats for forebygging av rus og kriminalitet blant barn og unge. Politirådet i Oslo er det overordnede styringsnivået for SaLTo-samarbeidet. I politirådet sitter politisk og administrativ ledelse i Oslo kommune og ledelsen ved Oslo politidistrikt. Hovedretningen for SaLTo-arbeidet besluttet av politirådet.

Det er etablert regionale eller lokale styringsgrupper på bydelsnivå. I en regional styringsgruppe har flere bydeler i samme region gått sammen om en felles styringsgruppe. I Oslo er det både lokale og regionale styringsgrupper. Styringsgruppene legger føringer for arbeidet og godkjenner de lokale handlingsplanene. I styringsgruppene deltar ledernivået fra bydel, Utdanningsetaten og politiet.

Styringsgruppene bidrar til og synliggjør samarbeidet lokalt og regionalt, og følger SaLTo handlingsprogramms mål og innsatsområder. En aktiv styringsgruppe er viktig for forankring av samarbeidet i SaLTo-modellen. Når det styrende nivået får kjennskap til lokale utfordringer, legges det til rette for nødvendig forankring og fullmakt til koordinerende og utøvende nivå.

Styringsgruppen kan blant annet innhente rapporter fra instansene i koordineringsgruppen. SaLTo-koordinatorene er sekretærer for styringsgruppene og har ansvar for å koordinere innspill til dagsorden til møtene. Styringsgruppen har det avgjørende ord når det gjelder virksomhetenes felles satsing i det rus- og kriminalitetsforebyggende arbeidet overfor unge. Det er vanlig at styringsgruppen møtes minimum fire ganger i året.

Styringsgruppen:

- angir klare mål og prioriteringer for rus- og kriminalitetsforebygging og sørger for å innarbeide disse i planverk.
- sørger for å innhente nødvendig kunnskap innenfor de ulike utfordringene på fagfeltet.
- sørger for rapportering for det lokale/regionale arbeidet

Anbefalinger:

- ✓ Det etableres lokale eller regionale styringsgrupper for arbeidet.
- ✓ Det anbefales at styringsgruppen ledes av bydelsdirektør og møter det tilsvarende nivået hos politiet og Utdanningsetaten.

3.2 Koordinerende nivå

Koordinerende nivå sørger for at føringer fra styringsgruppene iverksettes i tiltak og at rapporteringer om arbeidet føres tilbake til styringsnivået.

Deltakere i det koordinerende nivået har kjennskap til det rus- og kriminalitetsforebyggende arbeidet, er sentralt plassert i sine virksomheter og har beslutningsmyndighet. Deltakere i det koordinerende nivået er enhetsledere innenfor relevante områder som for eksempel barnevern, rektorer, fritidssektoren og andre forebyggende tjenester. Koordineringsgruppen avdekker lokale utfordringer, fremskaffer kunnskap om hvordan utfordringene kan håndteres, fatter beslutninger, setter inn tiltak og koordinerer innsatsen på tvers av etater. I tillegg bør koordinerende nivå ta initiativ til evalueringer av igangsatte tiltak og sikre effektiv utnyttelse av ressurser. Koordineringsgruppen sikrer videre kunnskapsflyt mellom de ulike nivåene.

Anbefalinger:

- ✓ I det koordinerende nivået møter bydel, skole og politi tilsvarende beslutningsnivå.
- ✓ Deltakere i det koordinerende nivået har tilstrekkelig myndighet og kunnskap slik at beslutninger og prioriteringer de fatter treffer utfordringene.

3.3 Utøvende nivå

Det utøvende nivået står for det praktiske rus- og kriminalitetsforebyggende arbeidet og omfatter ansatte som arbeider direkte med barn og unge.

Arbeidet på det utøvende nivå kan organiseres på ulike måter og bestå av både kortsiktige og langsiktige tiltak. SaLTo-koordinator arrangerer jevnlig møter mellom aktørene. Dette kan gjøres gjennom større møter hvor alle aktørene deltar, eller i mindre grupper. Hva som er mest hensiktsmessig vil variere etter bydelens organisering og hvilke saker som er aktuelle.

Det er viktig med tett dialog og godt samarbeid på utøvende nivå. Det er mye kunnskap blant de som jobber i praksisfeltet og SaLTo-koordinator har ansvar for å bringe denne kunnskapen til koordinerende og styrende nivå. Dette bidrar til å sikre rette prioriteringer og beslutninger. Deltagerne i det utøvende samarbeidet har også et selvstendig ansvar for å løfte utfordringer i sin egen linje.

Anbefalinger:

- ✓ Bydel, politiet og skolene deltar i det utøvende SaLTo-samarbeidet og løfter inn relevante problemstillinger til samarbeidet.
- ✓ SaLTo-koordinator inviterer til møter på det utøvende nivå i bydelen. SaLTo-koordinator formidler kunnskap/informasjon fra utøvende nivå til koordinerende og styrende nivå i samarbeid med de øvrige deltakerne.
- ✓ SaLTo-koordinator og øvrige deltakere i det utøvende nivået, sikrer brukermedvirkning og involvering av sivilsamfunnet og næringsliv der dette er aktuelt.

3.4 Lokale versus regionale styringsgrupper

Det er lokale forskjeller når det gjelder utforming og organisering av det rus- og kriminalitetsforebyggende arbeidet. Bydelene velger hvordan de organiserer SaLTo-arbeidet og kommuniserer lokalt med de øvrige aktørene i samarbeidet. Evalueringen av SaLTo-arbeidet peker på positive synergieffekter av et regionalt samarbeid på styringsgruppenivå. Eksempelvis er det beskrevet at det blir enklere å koordinere felles innsatser rettet mot utfordringer som overskrider bydelsgrenser, og på den måten kan man få til et mer enhetlig og slagkraftig samarbeid. Regionalt samarbeid kan styrke en felles forståelse og oppfatning av utfordringer og behov, og raskere etablere felles mobilisering som innbefatter hele regionen. Imidlertid kan dette gå på bekostning av styringssignaler i de enkelte bydelene, særskilt hvis bydelene har ulike utfordringer. Både lokale og regionale styringsgrupper har klare fordeler og ulemper.

Kunnskapsoverføring mellom koordineringsnivået og styringsnivået er viktig, og at det utformes tydelige styringssignaler fra det styrende nivået.

Anbefalinger:

- ✓ Bydelene velger, i samråd med Utdanningsetaten og politiet, om de skal ha lokale eller regionale styringsgrupper. Forutsetning for å ha regional styringsgruppe er tett samarbeid mellom bydeler.

4 Funksjoner i SaLTo-modellen

4.1 SaLTo-koordinator

SaLTo-koordinatoren er en pådriver og inspirator, som sammen med styrende nivå informerer, koordinerer og følger opp det rus- og kriminalitetsforebyggende arbeidet. Skjer det hendelser og utviklingstrekk i miljøer som krever en snarlig tverrfaglig innsats og samhandling, sammenkalle koordinatoren relevante samarbeidspartnere. SaLTo-koordinator har et særlig ansvar knyttet til mobilisering av ansatte rundt arrangementer, demonstrasjoner og hendelser som involverer målgruppen i egen bydel.

SaLTo-koordinator har ansvar for det koordinerende arbeidet lokalt. Koordinatoren sørger for at de aktuelle samarbeidspartnere møtes regelmessig, avdekker behov, synliggjør ressurser og initierer tiltak hos de ulike deltakerne i SaLTo-nettverket.

SaLTo-koordinatorene er sekretærer for lokale eller regionale styringsgrupper. Rollen som sekretær for lokale/regionale styringsgrupper innebærer å koordinere de tre ulike nivåene og møtestrukturen, ta imot innspill til saker fra alle aktørene i samarbeidet og se til at de er godt gjennomarbeidet før de settes på dagsorden til styringsgruppens møter.

SaLTo-koordinatorene deltar også i det tverrsektorielle samarbeidet organisert av SaLTo-sekretariatet.

SaLTo-koordinator har følgende kjerneoppgaver:

- SaLTo-koordinator er bindeledd mellom bydel, Utdanningsetaten/skole, og politi samt en pådriver for rus- og kriminalitetsforebyggende arbeid lokalt.
- Innhente og videreformidle informasjon og kunnskap om oppvekstmiljø og ungdomskriminalitet.
- Koordinere arbeidet med å utarbeide lokale handlingsplaner for det rus- og kriminalitetsforebyggende arbeidet. Lokal handlingsplan tar utgangspunkt i SaLTos sentrale handlingsprogram.
- Være pådriver i å implementere SaLTo-modellen og gi fortløpende informasjon om hva SaLTo-modellen innebærer.
- Bidra til å synliggjøre SaLTo-arbeidet i bydelens strategiske styringsdokumenter der det er relevant.

Anbefalinger:

- ✓ Alle bydeler har en SaLTo-koordinator i fast og 100 % stilling.
- ✓ SaLTo-koordinatorrollen rendyrkes slik at den som er ansatt har tilstrekkelig tid til koordinatorfunksjonen og utførelse av kjerneoppgavene i denne rollen.
- ✓ SaLTo-koordinator gis gode rammebetingelser for å utøve koordinatorrollen.

- ✓ SaLTo-arbeidet er godt forankret hos aktørene i samarbeidet.
- ✓ SaLTo-koordinator har en plan for involvering av unge i målgruppen ved utvikling av lokale handlingsplaner og gjennomføring av tiltak. Det samme gjelder samarbeid med frivillige/ideelle aktører og næringslivet.
- ✓ SaLTo-koordinator koordinerer saker som fremmes for styringsgruppen, koordineringsgruppen og grupper på utøvende nivå. Alle aktørene i samarbeidet har ansvar for å fremme saker.
- ✓ SaLTo-koordinator utarbeider årshjul for det lokale arbeidet, som inkluderer møtevirksomhet på alle nivåene og sikre at møtene har et tydelig mandat og tydelig struktur.

4.2 SaLTo-funksjon for sentrum

I tillegg til de lokale SaLTo-koordinatorer i hver bydel, er det en egen koordinator-funksjon for Oslo sentrum (SaLTo-sentrum). Hovedoppgaven for denne funksjonen er å samordne ressurser og innsatser i det rus- og kriminalitetsforebyggende arbeidet blant barn og unge som oppholder seg i Oslo sentrum. Den geografiske avgrensing for SaLTo sentrum er skjønnsmessig. Innsatsen settes inn mot utsatte områder og steder der ungdom samles, som trafikk-knutepunkt mm. SaLTo sentrum er lagt til Uteseksjonen i Velferdsetaten.

I oppgavene til SaLTo sentrum inngår blant annet planlegging av tiltak, kartlegging, dokumentasjon, informasjonsarbeid, og nettverksarbeid knyttet til rus- og kriminalitetsforebygging i Oslo sentrum. SaLTo sentrum legger til rette for tverrfaglig samarbeid med ulike instanser i Oslo politidistrikt, Oslo kommune i tillegg til private og frivillige aktører både i Oslo og utenbys. Funksjonen har et særlig ansvar knyttet til mobilisering av ansatte fra bydelene og Uteseksjonen rundt arrangementer, demonstrasjoner og hendelser, i Oslo sentrum, som innbefatter målgruppen.

SaLTo-sentrum arrangerer hyppige møter mellom sentrumsbydelene, politi og andre relevante samarbeidsaktører for å ha oversikt over unge i Oslo sentrum og raskt få kjennskap til eventuelle nye utviklingstrekk.

Anbefalinger:

- ✓ SaLTo-sentrum har oversikt og kunnskap om utfordringer i Oslo sentrum.
- ✓ SaLTo-sentrum har ansvar for å sikre god møtestruktur med aktuelle aktører i Oslo sentrum. Dette er sentrumsbydelene, politiet og frivillige/ideelle aktører som har tilbud i Oslo sentrum.
- ✓ SaLTo-sentrum kontakter bydeler og andre kommuner om utsatt ungdom som påtreffes i sentrum.
- ✓ SaLTo-sentrum har et særlig ansvar ved demonstrasjoner og større arrangementer i Oslo sentrum.

4.3 SaLTo-teamet i Utdanningsetaten

Utdanningsetatens SaLTo-team er organisert i Utdanningsadministrasjonen og er bestående av prosjektdirektør og konsulenter. Konsulentene møter bydelenes SaLTo-koordinatorene og forebyggende politi på det sentralt koordinerende nivået. Prosjektdirektør representerer Utdanningsetaten i det lokale/regionale styrende nivået, i styringsgruppene, der det legges strategier for det lokale arbeidet. Rektorene ved skolene stiller i det lokalt koordinerende nivået, som har ansvar for at føringer fra styringsgruppene iverksettes. Skolenes personale i førstelinjen samarbeider med bydelenes tjenester og forebyggende politi i det daglige utøvende rus- og kriminalitetsforebyggende arbeidet. SaLTo-koordinator er bindeleddet mellom alle nivåene og mellom tjenestene, og inviterer til lokale koordinerings- og utøvermøter.

Anbefalinger:

- ✓ Utdanningsetaten og skolene deltar i alle nivåene i SaLTo-modellen.
- ✓ Utdanningsetaten og skolene samarbeider med bydelene og politiet om føringer i det rus- og kriminalitetsforebyggende arbeidet, som gis gjennom overordnet handlingsprogram og lokale/regionale handlingsplaner.
- ✓ Det er et aktivt samarbeid mellom bydelene og skolene som er geografisk plassert i bydelen, om felles innsatser i det rus- og kriminalitetsforebyggende arbeidet.
- ✓ Flere videregående skoler har elever fra mange ulike bydeler. SaLTo-koordinator i bydelen der skolen er fysisk plassert, er deres kontaktpunkt ved bekymringer som er relevant for SaLTo-arbeidet. Lokal SaLTo-koordinator videreformidler kontakt ved behov.

4.4 SaLTo-sekretariatet

SaLTo-sekretariatet er organisert i Velferdsetaten og står for den byomfattende koordineringen av det rus- og kriminalitetsforebyggende arbeidet, og arbeidet med forebygging av radikalisering, hatkriminalitet og voldelig ekstremisme. SaLTo-sekretariatet rapporterer til Byrådsavdeling for arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS) og til Politirådet i Oslo.

SaLTo-sekretariatet er et bindeledd både ut til bydelene og opp til politisk ledelse. Sekretariatet ser helheten i det rus- og kriminalitetsforebyggende arbeidet og er en pådriver for videreutvikling og kunnskapsformidling når det gjelder trender og utviklingstrekk. Sekretariatet har en sentral rolle i arbeidet med mobilisering ved varslede hendelser når dette anses nødvendig.

Sekretariatet følger opp og bistår med å koordinere lokale satsinger ved behov. Sekretariatet er et viktig bindeledd mellom styrende, koordinerende og utøvende nivå i SaLTo-modellen. Sekretariatet har ansvar for å formidle kunnskap om modellen. Sekretariatet organiserer felles møter med aktørene i nettverket og har ansvar for de byomfattende satsingene. Sekretariatet utarbeider veiledere og felles maler som kan benyttes i det lokale og regionale samarbeidet, som årshjul, handlingsplaner, rapporteringsskjemaer med mer.

Sekretariatet drifter ressursgrupper, som styrker samarbeid mellom aktørene i samarbeidsmodellen. Ressursgruppene bidrar til fagutvikling og kompetanseheving innenfor aktuelle faglige utfordringer.

Anbefalinger:

- ✓ SaLTo-sekretariatet er et bindeledd både ut til det lokale SaLTo-arbeidet og til politisk ledelse.
- ✓ SaLTo-sekretariatet initierer byomfattende møter og nettverk mellom samarbeidspartnerne. SaLTo-sekretariatet utarbeider et årshjul for aktivitetene.
- ✓ SaLTo-sekretariatet bidrar til kunnskap om SaLTo-modellen, på tvers av ulike nivå og funksjoner.
- ✓ SaLTo-sekretariatet bidrar til økt rolleforståelse for de ulike nivåene og funksjonene i modellen.
- ✓ SaLTo-sekretariatet tilbyr opplæring og oppfølging av SaLTo-koordinatorene og gi råd og veiledning ved behov.

4.5 Politiet

Oslo politidistrikt deltar på alle nivåer i samarbeidsmodellen. Distriktet er inndelt i tre geografiske driftsenheter: vest, sentrum og øst. Hver driftsenhet har egne forebyggende avsnitt som er sentrale i arbeidet for å forebygge barne- og ungdomskriminalitet og radikalisering, hatkriminalitet og voldelig ekstremisme. I tillegg har Felles enhet for forebygging (FF) et overordnet ansvar for kriminalitetsforebygging i Oslo politidistrikt.

I henhold til Politirådsavtalen mellom Oslo politidistrikt og Oslo kommune har hver bydel ha en politikontakt. Denne har jevnlig kontakt med bydelsdirektørene, og det er løpende kontakt mellom kommunens og politiets tjenestetilbud på koordinerende og utførende nivå. Alle skoler i Oslo har en egen primærkontakt hos politiet.

Politiets etterretning- og analysefunksjoner gir viktige bidrag i analyse av utviklingen i registrert barne- og ungdomskriminalitet. Sammen med kunnskap fra skolene og ulike tjenester i bydeler og etater legger dette til rette for at utvikling analyseres og tiltak iverksettes. På denne måten kan trender og tendenser fanges opp tidlig.

Anbefalinger:

- ✓ Politiet deltar i alle nivåene i SaLTo-modellen.
- ✓ Politiet er en aktiv kunnskapsformidler og bidrar til at SaLTo-samarbeidet lokalt og regionalt kan utarbeide felles mål og tiltak.
- ✓ Politiet deler så tidlig som mulig kunnskap om utfordringer i SaLTo-samarbeidet, slik at man kan sette inn riktige innsatser.

5 Forebygging av radikaliserings, hatkriminalitet og voldelig ekstremisme

Arbeid med forebygging av radikaliserings, hatkriminalitet og voldelig ekstremisme er lagt til SaLTo-modellen. Dette er en byomfattende innsats og arbeidet her er aldersuavhengig. Målgruppen er personer som er sårbare for radikaliserings eller er i en radikaliseringsprosess og arbeid med personer som er involvert i ekstreme miljøer og/eller er i risikosonen for å begå voldelig ekstremisme.

SaLTo-sekretariatet har en viktig rolle som kunnskapsformidler når det gjelder radikaliserings, hatkriminalitet og voldelig ekstremisme. Bydelene bør ha egne rutiner for det lokale arbeidet. SaLTo-sekretariatet organiserer et konsultasjonsteam som tilbyr råd og veiledning til de som jobber med forebygging av radikaliserings, hatkriminalitet og voldelig ekstremisme, eller har behov for å drøfte en sak anonymt. Mentorordningen, forankret i SaLTo- sekretariatet, er byomfattende, og er et tilbud samtlige bydeler i Oslo kan benytte seg av. Gjennom mentorordningen tilbyr SaLTo-sekretariatet individuell oppfølging av personer hvor det er bekymring for radikaliserings.

Arbeidet med forebygging av radikaliserings, hatkriminalitet og voldelig ekstremisme er integrert i det øvrige kriminalitetsforebyggende arbeidet. Det er forventet at bydeler, etater og regioner har en organisering og samarbeidsstruktur for å utvikle arbeidet lokalt.

Ved de tre geografiske driftsenhetene i Oslo politidistrikt er det ansatt radikaliseringskontakter. De har ansvar for mottak, vurdering og oppfølging av nye bekymringer og oppfølging av personer som er bosatt i kretsen. Forebygging av radikaliserings, hatkriminalitet og voldelig ekstremisme krever tverrfaglig og tverretattlig samarbeid. Arbeidet skjer derfor i tett samarbeid med ulike samarbeidspartnere. Hovedinnslagspunktet i hver bydel er SaLTo-koordinator, som sørger for at samarbeidet fungerer på systemnivå, og at alle relevante aktører er koblet på.

Anbefalinger:

- ✓ Bydelene har tydelige strukturer og rutiner for arbeidet med forebygging av radikaliserings, hatkriminalitet og voldelig ekstremisme.
- ✓ SaLTo-koordinator har en koordinerende rolle i arbeidet med forebygging av radikaliserings, hatkriminalitet og voldelig ekstremisme.
- ✓ SaLTo-koordinator bidrar inn i kompetanseutvikling blant ansatte i bydelen på dette feltet.
- ✓ Konsultasjonsteamet er et supplement til eksisterende tjenester og samarbeidsrutiner, som kan bidra med rådgiving og bistand til vurdering av ikke akutte bekymringer og i oppfølgingssaker.
- ✓ Mentorordningen kan bidra i bydelenes arbeid med individuell oppfølging av personer hvor det er bekymring for radikaliserings.

6 Bakgrunn for Oslostandard for SaLTo-samarbeid

På oppdrag fra Byrådsavdeling for arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS) ble organisering og implementering av SaLTo-samarbeidet evaluert i 2021. Formålet med evalueringen var å belyse organiseringen av trepartssamarbeidet (bydel, skole og politi) som SaLTo-modellen utgjør. I tillegg var det et formål å undersøke forutsetninger for å skape et velfungerende tverretattlig – og tverrfaglig samarbeid. Evalueringsrapporten har bidratt med innsikt i hvordan SaLTo-samarbeidet er organisert og oppfattes av de ulike aktørene som er involvert.

Et sentralt funn er at SaLTo-modellen er fleksibel nok til å tilpasses både lokale og regionale utfordringer og erfaringer. Bydelene i Oslo har ulik demografisk profil og det er en styrke at modellen åpner opp for tilpasningsmuligheter. Evalueringen viser at organisatorisk plassering av SaLTo-koordinatorer varierer mellom bydelene, men flesteparten er organisert på avdelingsnivå under virksomhetsleder. Organisatorisk plassering av SaLTo-koordinator kan ha konsekvenser for rolleforståelse, oppgaver og ansvarsområder som tillegges koordinator og generell forankring og forståelse av SaLTo-arbeidet i bydelene.

En sentral observasjon i evalueringen er at det er en tydelig tendens, blant både bydelenes tjenester og de eksterne samarbeidspartnere, at de ikke alltid anser seg som en del av SaLTo-modellen. For mange aktører er SaLTo ensbetydende med SaLTo-koordinator. Forståelse for og eierskapsfølelse til SaLTo-modellen er varierende og i flere tilfeller lav.

Rapporten viser at det oppleves som ønskelig at det kommer tydeligere signaler fra både Politirådet og SaLTo-sekretariatet ut til bydelene når det gjelder organisering, plassering av koordinator og prioriteringer. Disse ønskene handler i stor grad om sterkere styringssignaler for SaLTo-koordinators rolle og plassering. Det framkommer i rapporten at det blir sett på som en styrke at samordningsmodellen gir rom for fleksibilitet. Samtidig er det et ønske om større strukturell likhet på tvers av bydelene.

I 2008 gjorde Politihøgskolen en evaluering av samordning av lokale kriminalitetsforebyggende tiltak (SLT modellen) (PHS-forskning 2008:4). Evalueringen er tydelig på at det anbefales en koordineringsmodell med tre nivåer, slik som det praktiseres i Oslo kommune og at det oppleves som mest hensiktsmessig at koordinators er plassert i en sentral posisjon i kommunen.

FAFO-rapport 2020:02: «Trøbbel i grenseflatene – samordnet innsats for utsatte barn og unge» peker på hvor krevende det er å få til godt samarbeid på tvers. Forskjellige kulturer, forskjellig organisasjon og regler for taushetsplikt står i kontrast til informasjonsdeling. Rapporten ser på hvordan man kan lykkes med bedre tverrsektorielt samarbeid som et virkemiddel for en mer helhetlig innsats ovenfor barn og unge. Rapporten beskriver hvordan ansvar kan skyves mellom tjenester, at informasjon kan glippe og at ingen tar ansvar for helheten eller koordineringen av tjenestene.

SaLTo-modellen er en tverretattlig og tverrsektoriell samhandlingsmodell. Oslostandard for SaLTo-samarbeid søker å tydeliggjøre roller og avklare linjer slik at det rus- og kriminalitetsforebyggende arbeidet overfor unge er samordnet og koordinert.

7 Tilgrensende dokumenter

SaLTo-arbeidet berøres av andre Oslostandarder, veiledere og retningslinjer. Her er noen av de mest sentrale som foreligger pr. april 2023:

- ✓ *Politirådsavtale 2023-2025*, Oslo kommune og Oslo politidistrikt
- ✓ *SaLTo handlingsprogram for rus- og kriminalitetsforebyggende arbeid blant barn og unge, 2023-2025*, Oslo kommune og Oslo politidistrikt
- ✓ *SaLTo handlingsplan mot hatkriminalitet og voldelig ekstremisme 2018 – 2021*. Oslo kommune og oslo politidistrikt
- ✓ *Evalueringsav SaLTo-modellen - samarbeidsmodell for rus- og kriminalitetsforebyggende arbeid overfor ungdom*, Byrådssak 266/22
- ✓ *Oslostandard for oppsøkende arbeid med utsatt ungdom - Et av byrådets tiltak for forebyggingsoffensiv på rusfeltet i Oslo*, Byrådsavdeling for eldre, helse og arbeid 2020
- ✓ *Strategisk plan for rusfeltet*, bystyresak 350/18.
- ✓ *Veileder for rusforebyggende arbeid*, Oslo kommune, Osloskolen og KORUS 2022
- ✓ *Oslostandard for samarbeid mellom skole og barneverntjeneste*, Oslo kommune 2013
- ✓ *Byrådets strategi for økt gjennomføring i videregående opplæring*, Oslo kommune, Byrådssak 217/19
- ✓ *Oslostandard for gjennomføring av videregående opplæring*, Utdanningsetaten 2018
- ✓ *Strategi for utvikling av Oslo som traumeinformert by 2022-2030*, Oslo kommune, Byrådssak 145/22
- ✓ *Samhandlingsrutine - Vold og seksuelle overgrep mot barn*. Barnevernstjenesten, barnevernsvakten og Politiet i Oslo. Januar 2023
- ✓ *En psykt bra by - strategi for psykisk helse i Oslo*, Byrådssak 194/19
- ✓ *Ord betyr noe - Handlingsplan mot hatefulle ytringer og holdninger 2022-2025*, Oslo kommune, Bystyresak 331/2021
- ✓ *SLT-håndboken - Samordning av Lokale rus- og kriminalitetsforebyggende Tiltak. Veileder utgitt av Sekretariatet for konfliktrådene 2021*
- ✓ *Handlingsplan for forebygging av kriminalitet 2013-2016*, Justis- og beredskapsdepartementet.
- ✓ *Handlingsplan mot radikalisering og voldelig ekstremisme – Revisjon 2020*, Justis- og beredskapsdepartementet 2020

To evalueringer av SaLTo/SLT-modellen er lagt til grunn som kunnskapsgrunnlag i Oslo-standardene:

- ✓ *Evaluering av SaLTo-samarbeidet: Forutsetninger for effektivt tverretattlig og tverrfaglig samarbeid.* Institutt for kriminologi og rettsosiologi, Universitetet i Oslo 2022
- ✓ *Modell for forebygging av kriminalitet? Evaluering av Samordning av Lokale kriminalitetsforebyggende Tiltak (SLT).* Politihøgskolen PHS-forskning 2008:4

Andre relevante rapporter, veiledere og planer som berører SaLTo-arbeidet er:

- ✓ *Trøbbel i grenseflatene – samordnet innsats for utsatte barn og unge*, FAFO-rapport, 2020:02
- ✓ *Utenfor boksen – innenfor lovverket. Veileder for god informasjonsflyt.* SaLTo-sekretariatet 2021, Oslo kommune, Oslo politidistrikt
- ✓ Folkehelseplanen, Oslo kommune
- ✓ Planer for Områdesatsingene (Byrådssak 176/17: Områdepolitikk).

SaLTo-modellen

Kommunale samarbeidspartnere

Etater

- Velferdsetaten
- Utdanningsetaten
- Barne- og familieetaten
- Helseetaten

Bydeler

Gamle Oslo
Grünerløkka
Sagene
St.Hanshaugen
Frogner
Ullern
Vestre Aker
Nordre Aker
Bjerke
Grorud
Stovner
Alna
Østensjø
Nordstrand
Søndre Nordstrand

Lokale og regionale styringsgrupper

Det lokale arbeidet ledes av bydelsvise eller regionale styringsgrupper. I styringsgruppene deltar ledernivået fra bydel, Utdanningsetaten og politiet.

Politirådet

Styringsgruppe for SaLTo-modellen med byrådsleder, politimester, politisk og administrativ ledelse i Oslo kommune og ledelsen ved Oslo politidistrikt.

Byrådsavdeling for arbeid, integrering og sosiale tjenester

- sekretariat for Politirådet

SaLTo-sekretariatet

- i Velferdsetaten

SaLTo nettverksmøter og ressursgrupper

SaLTo-koordinatorer

15 bydeler, Oslo sentrum og Utdanningsetaten

Lokale og regionale arbeidsgrupper og nettverk

stat, kommune, privat og frivillig

Fagkonsulenter barnevern

- ved politistasjonene
- ansatt i Barne- og familieetaten

Statlige samarbeidspartnere

Oslo politidistrikt

- Enhet sentrum
- Enhet vest
- Enhet øst
- Felles enhet for Forebygging
- Felles enhet for etterretning og etterforskning

- Kriminalomsorgen region øst
- Oslo fengsel
- KRUS
- Konfliktrådet Oslo
- Helse Sør Øst
- RVTS øst
- PST
- med flere

	styringsnivå
	kommunale aktører
	statlige aktører
	SaLTo-koordinatorer
	fagnettverk

SaLTo= Sammen Lager vi et Trygt Oslo

Samarbeidsmodell mellom Oslo kommune og Oslo politidistrikt om rus- og kriminalitetsforebyggende arbeidet blant barn og unge. Arbeidet med forebygging av radikalisering, hatkriminalitet og voldelig ekstremisme inngår også i samarbeidet.

Kartet gjenspeiler hvordan SaLTo-modellen fungerer og ikke de ordinære styringslinjene i stat og kommune.

Oslo

www.oslo.kommune.no